

چالش خوراک مجتمع های پتروشیمی در گفت و گو با مهندس پیوندی؛

فرصتی طلایی برای برتری ایران در صنعت پتروشیمی

لزوم باز تعریف قانون هدفمند کردن یارانه ها در صنعت پتروشیمی

گفت و گو: احمد مددی

دانش نفت: وجود ذخایر بی بدیل انرژی پاک در جای جای سرزمین مادری، موقعیتی استثنایی برای کشورمان ایجاد کرده است. ذخایر خدادادی ۳۰ تریلیون متر مکعبی گاز و جایگاه دومی ایران در جهان انرژی از حیث ذخایر گازی و دانستن این موضوع که با فرض محال کشف نشدن هیچ حوزه گازی دیگر تا ۲۰۰ سال دیگر این کشور بر معدنی از طلای پاک پایگویی می کند؛ این نکته را به ذهن هر جستجوگر مین پرستی تداعی می نماید که بایستی برای پرهیز از خام فروشی فکری نو و طرحی بدیع در انداخت. گاز انقدر برکت و خصوصیت دارد که ذکر هر یک از فواید اقتصادی آن در این مجال نمی گنجد اما در بدیهی ترین فایده ها تزریق گاز به چاه های فرسوده نفتی و تامین خوراک مجتمع های پتروشیمی بی تردید چرخش اقتصادی و تضمین پایدار اشتغال را برای سالهای متمادی به همراه خواهد داشت. موضوع هدفمند کردن یارانه ها و چگونگی اجرای آن در مجتمع های تولیدی و صنعتی که موضوع مهم و چالش بر انگیز در حوزه خوراک مجتمع های پتروشیمی مبدل شده است. اوج این چالش ها به جایی رسید که برخی از مدیران صنعت گاز صراحتاً بر فروش واقعی خوراک به قیمت فوب خلیج فارس به مجتمع های پتروشیمی تاکید کردند غافل از آنکه از فردای تحقق چنین کاری، بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری در پروژه های پتروشیمی به یکباره به فنا رفته و زیانی هنگفت این صنعت ۵۰ ساله را در بر خواهد گرفت. از سویی دیگر به گفته برخی منابع مطلع، هدف از هدفمند کردن یارانه ها حذف یارانه ها به طور خاص نبوده بلکه همانطور که از نامش پیداست منطقی نمودن یارانه ها و جهت دهی صحیح آن به صنعت بوده است. به هر روی با عنایت به اهمیت موضوع، تلاش کردیم این مبحث چالش بر انگیز را بر مدار آراش رهنمون کرده و در سایه استدلال منطقی آثار و جوانب مختلف طرح هدفمند کردن یارانه ها را با مهندس محمد حسن پیوندی ثانی به بحث و بررسی بنشینیم. مهندس پیوندی را اگر پدر صنعت نوین پتروشیمی نامیم قطعاً بایستی ایشان را یکی از بزرگان خوشنام این صنعت بدانیم. بیش از ۳۳ سال خدمت در این صنعت، پیوندی را با یاور و پدر این صنعت پیوند زده است. پیوندی ۶۰ ساله در آن سوی جهان پتروشیمی نیز صاحب نام و آوازه است. سخنرانی در ۴۰ کنفرانس بین المللی از وی فردی نام آشنا در جهان انرژی ساخته است پیوندی علاقه خاصی به خبرنگار و جامعه اهل قلم دارد. وی از حادثه هوابیایی ۱۳۰۷ به عنوان یک تراژدی تلخ یاد می کند. از همین حیث هم هست که وی در حسرت و فراق مرگ حزن انگیز شهادت گونه آنان دست به قلم می برد و مقاله ای زیبا در وصف آنان می نویسد. وی پس از آنکه به افتخار بازنشستگی نایل می شود، به درخواست انجمن صنعتی کار فرمای پتروشیمی ایران که متشکل از ۲۲ شرکت در حال تولید پتروشیمی و دهها عضو در حال احداث می باشد دبیری این انجمن را پذیرفت تا در سنگری دیگر به این صنعت خدمت کند. وی دارای مدرک کارشناسی شیمی از دانشگاه فردوسی مشهد، کارشناسی مهندسی شیمی از دانشکده آبادان و کارشناسی ارشد EMBA از سازمان مدیریت صنعتی تهران است. در مدت ۲ ساعت گفتگویم با مهندس پیوندی هادی زنوزی اصل، مدیر روابط عمومی انجمن که مقدمات انجام این گفتگمان را ترتیب داده بود همراهیم می کرد. خواندن این مصاحبه را به خوانندگان توصیه می کنیم.

ایده ای در هدفمند کردن یارانه ها به ست هدفمند کردن واقعی مورد توجه قرار دهید؟ وقتی که ما به طور مثال می توانیم گاز خان را به شکل مسولانی نظیر هره و متاتول بیش از ۳ تا ۳ برابر زمان اجرا در عملیو به ماهشهر می گردد. مضاف بر آن احداث این خطوط لوله در هیچ جای دنیا نظیر ندارد و حداقل دربار خط لوله اتیلن شرق با جرات عرض می کنم که انجام آن غیر ممکن است من در مرکز کویر متولد شده ام (طیس) و می دانم که میزان آب قابل دسترس تنها تکافوی شرب و مصارف کشاورزی هم دارد را می دهد. کما اینکه در مورد اتیلن غروب اجرای آن را غلط می دانم و تنها در مورد اتیلن مرکز با شرط تامین آب آن را به دلیل کوتاه بودن منطقی ارزیابی می نمایم.

به روشی که در آن آینده نگری لحاظ شده باشد و با هدف توسعه صنعت پتروشیمی شکل بگیرد صورت پذیرفت. متأسفانه خصوصی سازی به نحوی صورت گرفته که فقط سرمایه گذاری از یک بخش به بخش دیگر منتقل شده و دیگر هیچ اعتقاد بنده این است که صنعت پتروشیمی یک صنعت یکپارچه و به مثابه دانه های یک زنجیر به هم پیوسته است. بسیار بهتر این بود که کل صنعت پتروشیمی که در بخش دولتی قرار داشت از طریق بورس و سهام به کل ملت ایران عرضه می شد. تنها اتفاقی که در این خصوص می افتاد این بود که مدیریت و اداره کردن صنعت با همین نیروهای موجود از بخش دولت به سرمایه های مردمی انتقال می یافت همانند آن چیزی که هم اکنون در بانکهای خصوصی در حال انجام است. اگر چنین می شد، فقط ماشین آلات نبود که به بخش خصوصی منتقل

نیروی انسانی بی نظیر هستیم. دانشکده های فنی با استانداردهای خوب داریم و به لحاظ بازار بین المللی و جهانی از طریق خلیج فارس و دریای عمان کمترین فاصله را با دو قطب اقتصادی و مصرف کننده بزرگ جهان (چین و هند) داریم. علاوه بر آن از نظر بازار منطقه ای در دنیا در ریفین محدود کشورهای قرار داریم که تعداد زیادی از کشورها از جمله عراق، ترکیه، افغانستان و آسیای میانه ما را احاطه کرده اند و اینها به نوبه خود بازارهای بسیار خوبی برای ما به شمار می روند. همانطور که ملاحظه می کنید این امتیازات نکات بسیار مثبت و کلیدی هستند که در هیچ کشوری نمی توان این ویژگی ها را در کنار هم یافت.

آقای مهندس! گویا قانون هدفمند کردن یارانه ها قرار است به ضرر صنعت پتروشیمی تمام شود؟
به نکته خوبی اشاره کردید اما من اعتقاد ندارم که عزم دولت در تضعیف صنعت پتروشیمی باشد. وقتی می گوئیم هدفمند کردن یارانه یعنی یارانه ها از باقیاتو به بالفعل می گوئیم که یارانه ها حذف شود بلکه می گوئیم هدفمند شود، منطقی شود و یارانه ای که وجود دارد در جای خودش صرف شود. به اعتقاد من هدفمند کردن یارانه ها یعنی اینکه یارانه ها از بخش مصرفی و سوخت به بخش تولید انتقال یابد که این موضوع قطعاً سبب اشتغال پایدار و رونق اقتصادی خواهد شد. متأسفانه عده ای این موضوع را به درستی درک نکرده اند و همواره در اظهاراتشان صنعت ۵۰ ساله پتروشیمی در ایران را مورد هجمه خویش قرار می دهند.

سخت صنایع اشتغالزا و تولیدی با هدف رونق صنعت سرازیر شود؟
بله! من معتقدم که خط مقدم این صنایع، صنایع هیدروکربوری است. صنعتی که مواد هیدروکربوری را تبدیل به کالای نهایی در مصرف عمومی مردم می کند یا اینکه تبدیل به کالای صادراتی و بخشی از صادرات غیر نفتی می نماید.

این مورد در کدام یک از مجتمع های ما صدق می کند؟

به سوال ابتدایی برگردم. در منقطع کنونی که قانون

شما به طور مشخص اعتقاد دارید که یارانه ها به

سخت صنایع اشتغالزا و تولیدی با هدف رونق صنعت سرازیر شود؟

سخت صنایع اشتغالزا و تولیدی با هدف رونق صنعت سرازیر شود؟

در همین خصوص و به طور واضح با آیشگاههای تبریز، اصفهان یا اراک که خوراک پتروشیمی های این شهر را تامین می کنند اگر بخواهند همین مواد را به قیمت فوب خلیج فارس صادر کنند بایستی از این میدادی یا خط لوله یا تانکر به بندر انتقال داده و در بندر مخازن ذخیره سازی احداث کنند و از امکانات بندری برخوردار شوند و هزینه بارگذاری برای جذب کشتی های ویژه برای صادرات به نرخ بین المللی را بپردازند. پس ملاحظه می کنید که هزینه سرام آوری را بایستی پرداخت نمایند. آیا این هزینه انتقال اعم از سرمایه گذاری و عملیاتی در موارد فوق معادل آن ۳۰ تا ۳۵ درصد نیست؟ پس پرواضح است که در اینگونه موارد نباید در فروش خوراک اصرار بر مبنای قیمت فوب خلیج فارس باشد. بنابراین واقعی کردن نرخ خوراک برای صنایع پتروشیمی و هیدروکربوری یک واقعیت غیر قابل انکار است اما در نظر گرفتن واقعیتی فنی و ملاحظات اقتصادی و تاثیر گذاری آن در اقتصاد ملی. ببینید! این مام به کسانی که معتقد به گرانفروشی خوراک به مجتمع های پتروشیمی هستند این است که ما همه ایرانی هستیم و باید به چشم یک ایرانی به ما نگاه کنند. آقای رئیس جمهور چه زیاده فروزنده که بایستی از خام فروشی پرهیز شود. به اعتقاد من مینا قرار دادن قیمت صادراتی گاز طبیعی به کشورهای خارجی برای تعیین قیمت خوراک پتروشیمی نوعی اعتقاد به خام فروشی است بلکه باید قیمت خوراک تحویلی از طرف کشور های منطقه خلیج فارس به صنایع مینا قرار گیرد زیرا طبق قانون نیازم چهارم محصولات صادراتی ما باید قابل رقابت با کشورهای منطقه باشد.

هدفمند کردن یارانه ها مراحل حساس اجرایی را می گذراند، پیشنهاد مشخص جتایملی چیست؟
خواهش بنده از مسوولان امر این است که به نقش صنعت پتروشیمی در آینده اقتصاد کشور توجه ویژه ای مبدول شود. من تاکید دارم که خوراک صنعت پتروشیمی از واقعیت قانون هدفمند کردن یارانه ها برخوردار شود و نباید به صرف اینکه مقدار محدودی گاز طبیعی به کشور ترکیه با نرخ و قیمت مشخص صادر می کنیم بر اساس همان نرخ به صنایع کشور خصوصاً صنعت پتروشیمی کار فروریشیم. نکته ای که نباید فراموش کنیم این است که صنعتی کاملاً ایرانی هستیم و در خدمت اشتغال کشور هستیم و نباید با نگاهی بیگانه به صنعت پتروشیمی نگریشیم. یک نکته دیگر این است که کمتر از ۱۰ درصد هیدروکربورهای کشور در بخش صنایع پتروشیمی و شیمیایی مصرف می شود اما همین بیگانه حدود ۴۰ درصد صادرات غیر نفتی کشور را به خود اختصاص داده اند. حال سوال این است که آیا نباید این معیار را به عنوان

ما باید در ارتباط با این قانون، کلمه هدفمند کردن را در بخش صنعت پتروشیمی معنا کنیم. بنده اعتقاد دارم که فرصت طلایی توسعه صنعت پتروشیمی برای آقای این صنعت در جهان از طریق چشم انداز ۱۴۰۳ فراهم شده است. به این ترتیب که بر طبق این سند تکلیف شده که ایران در منطقه به لحاظ اقتصادی بایستی جایگاه اول منطقه را در اختیار داشته باشد. خوب این هدف بزرگی است.

آیا اکنون به این هدف می رسیم؟
ببینید! بهترین شیوه و موتور محرکه و انگیزشی رسیدن به این هدف مقدس، استفاده بهینه و درست از امکانات است که متأسفانه دو اتفاق ناخوشایند موجب شد که این هدف بلند و معنایی پیگیری نشود!

سخت صنایع اشتغالزا و تولیدی با هدف رونق صنعت سرازیر شود؟
بله! من معتقدم که خط مقدم این صنایع، صنایع هیدروکربوری است. صنعتی که مواد هیدروکربوری را تبدیل به کالای نهایی در مصرف عمومی مردم می کند یا اینکه تبدیل به کالای صادراتی و بخشی از صادرات غیر نفتی می نماید.

هدفمند کردن یارانه ها مراحل حساس اجرایی را می گذراند، پیشنهاد مشخص جتایملی چیست؟
خواهش بنده از مسوولان امر این است که به نقش صنعت پتروشیمی در آینده اقتصاد کشور توجه ویژه ای مبدول شود. من تاکید دارم که خوراک صنعت پتروشیمی از واقعیت قانون هدفمند کردن یارانه ها برخوردار شود و نباید به صرف اینکه مقدار محدودی گاز طبیعی به کشور ترکیه با نرخ و قیمت مشخص صادر می کنیم بر اساس همان نرخ به صنایع کشور خصوصاً صنعت پتروشیمی کار فروریشیم. نکته ای که نباید فراموش کنیم این است که صنعتی کاملاً ایرانی هستیم و در خدمت اشتغال کشور هستیم و نباید با نگاهی بیگانه به صنعت پتروشیمی نگریشیم. یک نکته دیگر این است که کمتر از ۱۰ درصد هیدروکربورهای کشور در بخش صنایع پتروشیمی و شیمیایی مصرف می شود اما همین بیگانه حدود ۴۰ درصد صادرات غیر نفتی کشور را به خود اختصاص داده اند. حال سوال این است که آیا نباید این معیار را به عنوان

ما باید در ارتباط با این قانون، کلمه هدفمند کردن را در بخش صنعت پتروشیمی معنا کنیم. بنده اعتقاد دارم که فرصت طلایی توسعه صنعت پتروشیمی برای آقای این صنعت در جهان از طریق چشم انداز ۱۴۰۳ فراهم شده است. به این ترتیب که بر طبق این سند تکلیف شده که ایران در منطقه به لحاظ اقتصادی بایستی جایگاه اول منطقه را در اختیار داشته باشد. خوب این هدف بزرگی است.

آیا اکنون به این هدف می رسیم؟
ببینید! بهترین شیوه و موتور محرکه و انگیزشی رسیدن به این هدف مقدس، استفاده بهینه و درست از امکانات است که متأسفانه دو اتفاق ناخوشایند موجب شد که این هدف بلند و معنایی پیگیری نشود!

سخت صنایع اشتغالزا و تولیدی با هدف رونق صنعت سرازیر شود؟
بله! من معتقدم که خط مقدم این صنایع، صنایع هیدروکربوری است. صنعتی که مواد هیدروکربوری را تبدیل به کالای نهایی در مصرف عمومی مردم می کند یا اینکه تبدیل به کالای صادراتی و بخشی از صادرات غیر نفتی می نماید.

سخت صنایع اشتغالزا و تولیدی با هدف رونق صنعت سرازیر شود؟
بله! من معتقدم که خط مقدم این صنایع، صنایع هیدروکربوری است. صنعتی که مواد هیدروکربوری را تبدیل به کالای نهایی در مصرف عمومی مردم می کند یا اینکه تبدیل به کالای صادراتی و بخشی از صادرات غیر نفتی می نماید.

هدفمند کردن یارانه ها مراحل حساس اجرایی را می گذراند، پیشنهاد مشخص جتایملی چیست؟
خواهش بنده از مسوولان امر این است که به نقش صنعت پتروشیمی در آینده اقتصاد کشور توجه ویژه ای مبدول شود. من تاکید دارم که خوراک صنعت پتروشیمی از واقعیت قانون هدفمند کردن یارانه ها برخوردار شود و نباید به صرف اینکه مقدار محدودی گاز طبیعی به کشور ترکیه با نرخ و قیمت مشخص صادر می کنیم بر اساس همان نرخ به صنایع کشور خصوصاً صنعت پتروشیمی کار فروریشیم. نکته ای که نباید فراموش کنیم این است که صنعتی کاملاً ایرانی هستیم و در خدمت اشتغال کشور هستیم و نباید با نگاهی بیگانه به صنعت پتروشیمی نگریشیم. یک نکته دیگر این است که کمتر از ۱۰ درصد هیدروکربورهای کشور در بخش صنایع پتروشیمی و شیمیایی مصرف می شود اما همین بیگانه حدود ۴۰ درصد صادرات غیر نفتی کشور را به خود اختصاص داده اند. حال سوال این است که آیا نباید این معیار را به عنوان

ما باید در ارتباط با این قانون، کلمه هدفمند کردن را در بخش صنعت پتروشیمی معنا کنیم. بنده اعتقاد دارم که فرصت طلایی توسعه صنعت پتروشیمی برای آقای این صنعت در جهان از طریق چشم انداز ۱۴۰۳ فراهم شده است. به این ترتیب که بر طبق این سند تکلیف شده که ایران در منطقه به لحاظ اقتصادی بایستی جایگاه اول منطقه را در اختیار داشته باشد. خوب این هدف بزرگی است.

آیا اکنون به این هدف می رسیم؟
ببینید! بهترین شیوه و موتور محرکه و انگیزشی رسیدن به این هدف مقدس، استفاده بهینه و درست از امکانات است که متأسفانه دو اتفاق ناخوشایند موجب شد که این هدف بلند و معنایی پیگیری نشود!

سخت صنایع اشتغالزا و تولیدی با هدف رونق صنعت سرازیر شود؟
بله! من معتقدم که خط مقدم این صنایع، صنایع هیدروکربوری است. صنعتی که مواد هیدروکربوری را تبدیل به کالای نهایی در مصرف عمومی مردم می کند یا اینکه تبدیل به کالای صادراتی و بخشی از صادرات غیر نفتی می نماید.

سخت صنایع اشتغالزا و تولیدی با هدف رونق صنعت سرازیر شود؟
بله! من معتقدم که خط مقدم این صنایع، صنایع هیدروکربوری است. صنعتی که مواد هیدروکربوری را تبدیل به کالای نهایی در مصرف عمومی مردم می کند یا اینکه تبدیل به کالای صادراتی و بخشی از صادرات غیر نفتی می نماید.